

BTTR716OMA Ókortörténeti szeminárium 2025/2026 -II.

A római köztársaság államszervezete, belpolitikája, társadalma (Kr.e. 451-44)

Szerda 8.00-9.40. Főépület 407/E

Dr. Takács Levente

Az óra menete:

1. Bevezetés (források)

Olvasandó forrás: Hegyi W. György – Németh György: Görög – római történelem. Budapest, Osiris, 2011. (Történetírók c. fejezet)

2. A római köztársaság államszervezete

Jelenléti villámteszt anyaga: Servius Tullius, Tarquinius Superbus, senatus, consul, dictator, praetor, quaestor, cursus honorum, comitia centuriata, Kr.e. 510, 367/366, 287.

Olvasandó források: RSzöv. 1.7-8; 5.1.22. Tankönyv 99-108.

3. A plebeiusok és patríciusok harca

Jelenléti villámteszt anyaga: néptribunus (tribunus plebis), homo novus, ager publicus, Kr.e. 494, 451-450, 367/366, 326, 300, 287.

Olvasandó források: RSzöv. 4.2.5-9. Tankönyv: 108-116, 133-139.

4. A római hódító háborúk.

Jelenléti villámteszt anyaga: P. Cornelius Scipio Africanus, Hannibal, legio, manipulus, Kr.e. 280-272, 264-241, 218-201, 218, 216, 202, 168, 149-146.

Olvasandó források: Tankönyv 140-173, 198-218.

Tankönyvelemzés: https://nat2012.nkp.hu/tankonyv/tortenelem_9/lecke_03_015.html

5. Italia és a provinciák (ZH1)

Olvasandó források: RSzöv. 5.1.29; 4.3.3-4. Tankönyv 143-146, 293-311.

6. A Gracchus testvérek reformjai

Jelenléti villámteszt anyaga: Tib. Sempronius Gracchus, C. Sempronius Gracchus, villa, seantus consultum, nobilitas, ager publicus, Kr.e. 146, 133, 123.

Olvasandó források: RSzöv. 4.2.11-16. Tankönyv 320-326

AI/MI órai feladatok

7. Marius és Sulla polgárháborúja

Jelenléti villámteszt anyaga: C. Marius, L. Cornelius Sulla, Spartacus, Mithridatész, proscriptio, cohors, dictator, cursus honorum, Kr.e. 113-101,

Olvasandó források: RSzöv. 4.6.7-10. Tankönyv 326-334

AI/MI órai feladatok

8. C. Iulius Caesar élete, politikai tevékenysége, egyeduralma

Jelenléti villámteszt anyaga: M. Tullius Cicero, M. Licinius Crassus, Cn. Pompeius Magnus, C. Iulius Caesar, Kr.e. 58-51, 49, 48, 47,

Olvasandó források: Szemelvények Suetonius: Caesar ill. Caesar: A polgárháború c. műveiből Tankönyv 334-340.

9. Repetitorium

Tankönyvelemzés: https://www.tankonyvkatalogus.hu/pdf/OH-TOR09TB__teljes.pdf

10. ZH2

11. Ellenőrzés, értékelés

ZH1 anyaga: jelenléti villámtesztek anyaga (2-4) + olvasandó források (1-4) + órán elhangzottak

ZH2 anyaga: jelenléti villámtesztek anyaga (5-8) + olvasandó források (5-8) + órán elhangzottak

Értékelés: A zárthelyi dolgozatok (25+25 pont), és az órai munka (10 pont) alapján.

A szeminárium jelenléti formában zajlik, az órán a részvétel kötelező. Amennyiben a félév során a szeminárium távolléti, online oktatási formában kerülne megtartásra, akkor az óra órarendi időpontjában tartott az elearning rendszeren keresztül kerül sor az órára webex alkalmazás segítségével. A jelenlét ebben az esetben is kötelező. Az érvényes jelenléthez legalább hangkapcsolat, valamint az adott alkalomhoz rendelt rövid teszt kitöltése szükséges.

Kötelező olvasmányok:

Tankönyv = Havas L. – Hegyi W. Gy. – Szabó E.: *Római történelem*. Budapest, Osiris, 2007.
RSzöv = Borhy L. (szerk.): *Római történelem. Szöveggyűjtemény*. Budapest, Osiris 2003. (= RSzöv.)

Ajánlott olvasmányok:

Alföldy Géza: *Római társadalomtörténet*. Budapest, Pytheas, 1996.
Ferenczy E.: *A felszabadítottak és leszármazottaik*. Antik Tanulmányok 31 (1984) 7-14.
Földi A. – Hamza G.: *A római jog története és intézményei*. Budapest, Nemzeti Tankönyvkiadó, 2006.
Hahn I.: *A plebejusok és a nemzeti társadalom*. Antik Tanulmányok 21/2 (1974) 150-176.
Havas L. – Németh Gy. – Szabó E.: *Római történelmi kézikönyv*. Budapest, Korona, 2001.
Maróti E.: *Az itáliai mezőgazdasági áruterelés kibontakozása*. Budapest, Akadémiai 1981.
Maróti E.: *Feci quod potui. Tettem, amit tudtam*. Szeged, Lectum, 2007.
Szabó B.: *Civis Romanus. A római társadalom jogi kategóriái*. Rubicon 1997/3-4.
Szabó E.: Hódítás és integráció. Városok a Római Birodalomban. Ókor XIII/1 (2014) 52-60.
Takács L.: *M. Furius Camillus: egy római hős a római történetírás tükrében*. Debrecen, Kossuth Egyetemi Kiadó, 2008.
Ürögdi Gy.: *A publicanusok*. Antik Tanulmányok 15 (1968) 101-110.

Mely NAT-KET elemeket tartalmazza a kurzus?	(kerettantervekhez ld. https://www.oktatas.hu/koznevelas/kerettantervek/2020_nat)
---	--

NAT 5-8:

Fejezetek az ókor történetéből: az ókori Egyiptom története, az ókori Hellász öröksége; az ókori Róma öröksége; a görög-római hadviselés

NAT 9-12:

Civilizáció és államszervezet az ókorban: a Közel-Kelet civilizációi; a görög civilizáció; az athéni demokrácia; a római civilizáció; a római köztársaság.

KET 9-12

Civilizáció és államszervezet az ókorban.

Vallások az ókorban.

Hódító birodalmak

Mely NAT-ra épülő érettségi vizsgatárgy követelményeket tartalmazza a kurzus? (ld. https://www.oktatas.hu/koznevelés/erettsegi/kozismereti_vizsgatargyak_2024tol)

A görög és a római építészet

Köztársaságból egyeduralom: a római köztársaság működése, Caesar és Augustus.

Ókori írások, a római jog alapelvei.